

Ny opplæringslov

Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)¹

Første del	innleiande reglar
Andre del	grunnskoleopplæring
Tredje del	vidaregåande opplæring
Fjerde del	fellesreglar for grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa for barn og unge
Femte del	førebuande opplæring og vidaregåande opplæring for vaksne
Sjette del	privat opplæring, godkjenningsordningar og privatistordningar
Sjuande del	forskjellige reglar
Åttande del	sluttreglar

Første del – innleiande føresegner

Kapittel 1 Formålet med og krava til opplæringa

- § 1-1 *Formålet med lova*
- § 1-2 *Verkeområde*
- § 1-3 *Formålet med opplæringa*
- § 1-4 *Mål og prinsipp for opplæringa*
- § 1-5 *Samisk innhald i opplæringa og samiske læreplanar*
- § 1-6 *Fag- og trefordeling og tilbodsstruktur*
- § 1-7 *Nasjonalt kvalitetsrammeverk*

Andre del – grunnskoleopplæring

Kapittel 2 Rett og plikt til grunnskoleopplæring

- § 2-1 *Rett til grunnskoleopplæring*
- § 2-2 *Plikt til grunnskoleopplæring*
- § 2-3 *Innhald, vurdering og dokumentasjon i grunnskoleopplæringa*
- § 2-4 *Utsett og tidleg skolestart*
- § 2-5 *Gratis grunnskoleopplæring*
- § 2-6 *Kva grunnskole eleven skal gå på*
- § 2-7 *Straffeansvar for brot på opplæringsplikta*

Kapittel 3 Val av skriftspråk og særskilde språkrettar i grunnskoleopplæringa

- § 3-1 *Bokmål og nynorsk for elevane i grunnskolen*
- § 3-2 *Opplæring i og på samisk i grunnskolen*
- § 3-3 *Opplæring i kvensk eller finsk i grunnskolen*
- § 3-4 *Opplæring i og på norsk teiknspråk i grunnskolen*
- § 3-5 *Opplæring i punktskrift i grunnskolen*

---

¹ Raud tekst (kapittel 13 og 17) er framlegg i Prop. 62 L (2023-2024) og er ikkje vedtatt.

§ 3-6 *Særskild språkopplæring i grunnskolen*

§ 3-7 *Innføringsopplæring for elevar i grunnskolen som har budd kort tid i Noreg*

Kapittel 4 Skyss, leksehjelp, skolefritidsordninga, skoletur og overgang frå barnehage til skole

§ 4-1 *Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen*

§ 4-2 *Reisefølgje for og tilsyn med elevar i grunnskolen*

§ 4-3 *Krav om forsvarleg skyss og rett til losji der skyss ikkje er forsvarleg*

§ 4-4 *Leksehjelp*

§ 4-5 *Skolefritidsordning*

§ 4-6 *Skoletur med overnatting*

§ 4-7 *Overgangen frå barnehagen til skolen*

Tredje del – vidaregåande opplæring

Kapittel 5 Rett til vidaregåande opplæring

§ 5-1 *Rett til vidaregåande opplæring*

§ 5-2 *Studieførebuande og yrkesfaglege utdanningsprogram*

§ 5-3 *Planlegginga og utbygginga av det vidaregåande opplæringstilbodet*

§ 5-4 *Innhald, vurdering og dokumentasjon i den vidaregåande opplæringa*

§ 5-5 *Rett til omval*

§ 5-6 *Rett til læreplass eller anna tilbod på vidaregåande trinn 3*

§ 5-7 *Påbygging til generell studiekompetanse*

§ 5-8 *Gratis vidaregåande opplæring*

§ 5-9 *Rett til vidaregåande opplæring for dei som ikkje har opphaldsløyve*

Kapittel 6 Val av skriftspråk og særskilde språkrettar i den vidaregåande opplæringa

§ 6-1 *Bokmål og nynorsk for elevane i den vidaregåande opplæringa*

§ 6-2 *Opplæring i samisk i den vidaregåande opplæringa*

§ 6-3 *Opplæring i og på norsk teiknspråk i den vidaregåande opplæringa*

§ 6-4 *Opplæring i punktskrift i den vidaregåande opplæringa*

§ 6-5 *Særskild språkopplæring i den vidaregåande opplæringa*

§ 6-6 *Innføringsopplæring for elevar i den vidaregåande opplæringa som har budd kort tid i Noreg*

Kapittel 7 Opplæring i bedrift

§ 7-1 *Verkeområdet for kapittelet og kven som er lærling, praksisbrevkandidat, lære kandidat og kandidat for fagbrev på jobb*

§ 7-2 *Inngåing og endring av kontrakt om opplæring*

§ 7-3 *Heving og oppseiing av kontrakt om opplæring*

§ 7-4 *Kva rett og plikter dei med læretid i bedrift har som arbeidstakarar. Tilhøvet til arbeidsmiljøloven*

§ 7-5 *Godkjenning av lærebedrifter*

§ 7-6 *Krav til lærebedrifter*

§ 7-7 *Rekruttering av lærebedrifter og formidling til læreplass*

§ 7-8 *Tilskot til lærebedrifter*

§ 7-9 *Oppfølging av lærebedrifter og tap av godkjenning*

§ 7-10 *Lærebedriftene sitt ansvar for opplæringa*

§ 7-11 *Krav til internkontroll i lærebedrifter*

§ 7-12 *Samarbeidsorgan for lærebedrifter (opplæringskontor)*

Kapittel 8 Organ knytte til fag- og yrkesopplæringa

§ 8-1 *Rådgivande organ for fag- og yrkesopplæringa*

§ 8-2 *Yrkesopplæringsnemnder*

§ 8-3 *Klagenemnd for fag- og sveineprøver*

Kapittel 9 Skyss, bustad, oppfølgingsteneste og overgang frå grunnskole til vidaregåande opplæring

§ 9-1 *Rett til skyss til og frå skolen for elevar i den vidaregåande opplæringa*

§ 9-2 *Reisefølgje for og tilsyn med elevar i den vidaregåande opplæringa*

§ 9-3 *Hjelp med å skaffe bustad til elevar i den vidaregåande opplæringa*

§ 9-4 *Oppfølgingsteneste for dei som ikkje er i vidaregåande opplæring eller arbeid*

§ 9-5 *Overgangen frå grunnskolen til den vidaregåande opplæringa*

§ 9-6 *Opplæringstilbod i overgangen frå grunnskolen til den vidaregåande opplæringa*

§ 9-7 *Tilbod om meir grunnskoleopplæring*

Fjerde del – fellesreglar for grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa for barn og unge

Kapittel 10 Det beste for eleven, medverknad, skoledemokrati, foreldresamarbeid, skolereglar og plikt til å delta

§ 10-1 *Det beste for eleven*

§ 10-2 *Elevane sin rett til medverknad*

§ 10-3 *Samarbeid med foreldra*

§ 10-4 *Skoledemokratiet*

§ 10-5 *Organiseringa av skoledemokratiet*

§ 10-6 *Elevane si plikt til å delta og kommunen og fylkeskommunen si oppfølgingsplikt*

§ 10-7 *Skolereglar*

§ 10-8 *Informasjon til elevane og foreldra*

§ 10-9 *Foreldreutvalet for grunnopplæringa (FUG)*

Kapittel 11 Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging

§ 11-1 *Tilpassa opplæring*

§ 11-2 *Tilfredsstillande utbytte av opplæringa*

§ 11-3 *Intensiv opplæring på 1.–4. trinn*

§ 11-4 *Personleg assistanse*

§ 11-5 *Fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemiddel*

§ 11-6 *Individuelt tilrettelagd opplæring*

§ 11-7 *Vedtak om individuelt tilrettelagd opplæring og krav om sakkunnig vurdering*

§ 11-8 *Kva den sakkunnige vurderinga skal innehalde*

§ 11-9 *Kompetansekrav for den som skal gi individuelt tilrettelagd opplæring*

§ 11-10 *Individuell opplæringsplan*

§ 11-11 *Årleg evaluering av utbyttet av den individuelt tilrettelagde opplæringa*

§ 11-12 *Alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK)*

§ 11-13 *Pedagogisk-psykologisk teneste*

§ 11-14 *Læremiddel for individuelt tilrettelagt opplæring*

Kapittel 12 Skolemiljøet til elevane

- § 12-1 Verkeområde for kapittelet
- § 12-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø
- § 12-3 Nulltoleranse og førebyggjande arbeid
- § 12-4 Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)
- § 12-5 Skjerpa plikt til å melde frå dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev
- § 12-6 Statsforvaltaren si handheving av plikta til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø i enkeltsaker
- § 12-7 Det fysiske miljøet
- § 12-8 Tvangsmulkt
- § 12-9 Straffeansvar for brot på reglane om skolemiljø
- § 12-10 Bevisbyrde i erstatningssaker om psykososialt skolemiljø

Kapittel 13 Ordenstiltak og skadeførebygging

- § 13-1 Bortvising
- § 13-2 Pålagt skolebyte
- § 13-3 Førebygging
- § 13-4 Fysiske inngrep for å avverje skade m.m.
- § 13-5 Meldeplikt og dokumentasjon

Kapittel 14 Organiseringa av opplæringa og reglar for livssynsopplæringa

- § 14-1 Skolerute og lengda på skoleåret
- § 14-2 Inndeling av elevar i klassar og grupper
- § 14-3 Forholdet mellom talet på lærarar og talet på elevar
- § 14-4 Fjernundervisning
- § 14-5 Forbod mot forkynning
- § 14-6 Fritak frå aktivitetar i opplæringa på grunn av livssyn
- § 14-7 Opplæring om kristendom, religion, livssyn og etikk

Kapittel 15 Opplæringsspråk, læremiddel og skolebibliotek

- § 15-1 Opplæringsspråk og talemål
- § 15-2 Hovudmål på kvar skole
- § 15-3 Krav til rettskriving og krav til skriftspråk i læremiddel
- § 15-4 Ordlistar, ordbøker og skriveprogram
- § 15-5 Skolebibliotek
- § 15-6 Utstyr

Kapittel 16 Rådgiving

- § 16-1 Rådgiving om utdannings- og yrkesval
- § 16-2 Rådgiving om sosiale og personlege forhold

Kapittel 17 Personalet i skolen, skolefagleg kompetanse og kvalitetsutvikling

- § 17-1 Krav om kompetanse i skolen
- § 17-2 Leiing
- § 17-3 Krav for å bli tilsett i lærarstilling
- § 17-4 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag
- § 17-5 Kvalifikasjonsprinsippet
- § 17-5 Bruk av anna personale i opplæringa enn dei som er tilsett i lærarstilling
- § 17-6 Fagleg ansvar for opplæringa og bruk av anna personale i opplæringa enn dei som er

tilsett i lærarstilling

- § 17-7 *Krav om at skolane har tilgang på vikarar*
- § 17-8 *Fagleg og pedagogisk utvikling*
- § 17-9 *Praksisplassar i skolen*
- § 17-10 *Personalet ved leirskular*
- § 17-11 *Politiattest og forbod mot tilsetjing*
- § 17-12 *Skolefagleg kompetanse og kvalitetsutvikling*

Femte del – førebuande opplæring og vidaregåande opplæring for vaksne

Kapittel 18 Rett til førebuande opplæring og vidaregåande opplæring for vaksne

- § 18-1 *Formålet med opplæringa for vaksne*
- § 18-2 *Rett til førebuande opplæring for vaksne*
- § 18-3 *Rett til vidaregåande opplæring for vaksne*
- § 18-4 *Rett til yrkesfagleg rekvalifisering*
- § 18-5 *Vidaregåande opplæring for vaksne utan rett*
- § 18-6 *Rett til læreplass eller anna tilbod i den vidaregåande opplæringa for vaksne*
- § 18-7 *Påbygging og opplæring fram til generell studiekompetanse*
- § 18-8 *Realkompetansevurdering*
- § 18-9 *Gratis opplæring for vaksne*
- § 18-10 *Rett til opplæring for vaksne som ikkje har opphaldsløyve*
- § 18-11 *Plikt til oppmøte og aktiv deltaking i opplæringa for vaksne*

Kapittel 19 Innhaldet i og organiseringa av den førebuande og den vidaregåande opplæringa for vaksne

- § 19-1 *Innhald, vurdering og dokumentasjon i opplæringa for vaksne*
- § 19-2 *Organisering av opplæringa for vaksne*
- § 19-3 *Bokmål og nynorsk i opplæringa for vaksne*
- § 19-4 *Rett til opplæring i og på samisk for vaksne deltakarar*
- § 19-5 *Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging for vaksne deltakarar*
- § 19-6 *Opplæring for å utvikle eller halde ved like grunnleggjande ferdigheiter i den førebuande opplæringa for vaksne*
- § 19-7 *Alternativ supplerande kommunikasjon (ASK) i opplæringa for vaksne*
- § 19-8 *Særskild språkopplæring for vaksne deltakarar*
- § 19-9 *Opplæring i og på norsk teiknspråk for vaksne deltakarar*
- § 19-10 *Opplæring i punktskrift for vaksne deltakarar*
- § 19-11 *Planlegginga og utbygginga av det vidaregåande opplæringstilbodet for vaksne*
- § 19-12 *Rådgeving om utdannings- og yrkesval i opplæringa for vaksne*
- § 19-13 *Kompetansekrav i opplæringa for vaksne*
- § 19-14 *Politiattest og forbod mot tilsetjing i den førebuande opplæringa for vaksne*

Kapittel 20 Medverknad, læringsmiljø, lokale ordensreglar og bortvising i opplæringa for vaksne

- § 20-1 *Rett til medverknad for vaksne deltakarar*
- § 20-2 *Krav til læringsmiljøet i opplæringa for vaksne*
- § 20-3 *Ordensreglar for opplæringa for vaksne*
- § 20-4 *Bortvising av vaksne deltakarar*

Kapittel 21 Skyss, reisefølgje og losji for deltakarar i opplæringa for vaksne

§ 21-1 *Skyss til og frå opplæringsstaden for deltakarar i opplæringa for vaksne*

§ 21-2 *Reisefølgje for og tilsyn med deltakarar i den førebuande opplæringa for vaksne*

§ 21-3 *Avgrensing av rett til skyss og rett til losji i den førebuande opplæringa for vaksne*

Sjette del – privat opplæring, godkjenningsordningar og privatistordningar

Kapittel 22 Privat opplæring

§ 22-1 *Kven som kan drive private skolar etter lova*

§ 22-2 *Ansaret til private grunnskolar*

§ 22-3 *Unntak frå visse krav for utanlandske og internasjonale grunnskolar*

§ 22-4 *Teieplikt i private skolar*

§ 22-5 *Privat grunnskoleopplæring i heimen*

§ 22-6 *Statleg tilsyn med private skolar*

Kapittel 23 Privatistordningar og godkjenning av utanlandsk opplæring

§ 23-1 *Privatistar*

§ 23-2 *Praksiskandidatar*

§ 23-3 *Godkjenning av utanlandsk fag- og yrkesopplæring*

§ 23-4 *Behandling av søknad om godkjenning av utanlandsk fag- og yrkesopplæring*

Sjuande del – forskjellige reglar

Kapittel 24 Samarbeid, samordning, opplysningsplikt, sjølvråderett og avgjerder på vegner av eleven

§ 24-1 *Samarbeid og samordning*

§ 24-2 *Opplysningar til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta*

§ 24-3 *Plikt til å melde frå til barnevernet*

§ 24-4 *Rett til å ta avgjerder for eleven når barnevernstenesta har overtatt omsorga*

§ 24-5 *Sjølvråderett for dei som har fylt 15 år*

Kapittel 25 Behandling av personopplysningar og plikt til å delta i evalueringar

§ 25-1 *Behandling av personopplysningar og unntak frå teieplikt*

§ 25-2 *Den nasjonale databasen for vitnemål og annan dokumentasjon av oppnådd kompetanse frå vidaregåande opplæring*

§ 25-3 *Innhenting av opplysningar frå folkeregisteret*

§ 25-4 *Plikt til å delta i evalueringar og gi opplysningar*

Kapittel 26 Kulturskole

§ 26-1 *Kulturskole*

§ 26-2 *Formålet med kulturskolen*

Kapittel 27 Reklameforbod og forbod mot ansiktsdekkjande plagg

§ 27-1 *Forbod mot reklame i skolen*

§ 27-2 *Forbod mot bruk av plagg som dekkjer ansiktet*

Kapittel 28 Ansvaret til kommunen og fylkeskommunen

- § 28-1 *Kommunen sitt juridiske og økonomiske ansvar*
- § 28-2 *Fylkeskommunen sitt juridiske og økonomiske ansvar*
- § 28-3 *Ansvar for opplæringa til dei som bur i barnevernsinstitusjonar*
- § 28-4 *Ansvar for opplæringa til innlagde og for barn og søsken til innlagde i helseinstitusjonar*
- § 28-5 *Ansvar for opplæringa til innsette i fengsel*
- § 28-6 *Unntak frå hovudreglane om kva opplæring kommunen og fylkeskommunen har ansvar for*
- § 28-7 *Ansvar for skyss, reisefølgje, tilsyn og losji*
- § 28-8 *Ulykkesforsikring*
- § 28-9 *Karriererettleiing*

Kapittel 29 Klageinstans, tilsyn og forsøk

- § 29-1 *Klageinstans for enkeltvedtak*
- § 29-2 *Statleg tilsyn*
- § 29-3 *Forsøksverksemd*
- § 29-4 *Oppfyllding av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

Åttande del – sluttreglar**Kapittel 30 Iverksetjing og overgangsreglar**

- § 30-1 *Iverksetjing og oppheving*
- § 30-2 *Overgangsreglar*
- § 30-3 *Endringar i andre lover*